

**ONG-urile sunt împotriva ca CSM să verifice averile și interesele judecătorilor**

Platforma Națională din Moldova a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic a lansat o declarație publică, semnată de 19 organizații neguvernamentale, prin care își manifestă îngrijorarea de faptul că Guvernul și Parlamentul Moldovei mimează procesul de reformare a sectorului justiției. Una din îngrijorări o reprezintă intenția autorităților de a atribui Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) funcția de verificare a declarațiilor de avere și de interese ale judecătorilor.

În declarația Platformei se menționează, între altele: „Ministerul Justiției continuă promovarea inițiativei lansate de Centrul pentru Reformă în Sistemul Judecătoresc care a propus investirea CSM cu dreptul de a verifica averile și interesele personale ale judecătorilor, cu dreptul de a propune eliberarea din funcție a judecătorului în cazul depistării încălcărilor”. Semnatarii declarației sunt de părere că aceasta va dubla competențele Comisiei Naționale de Integritate (CNI), iar atribuirea CSM-ului a funcțiilor de verificare a declarațiilor depuse de judecători poate duce la evitarea răspunderii reale pentru încălcarea regimului de declarare a averilor și intereselor. În replică, președintele CSM, Victor Micu care este unul dintre autorii inițiativei, susține că, dimpotrivă, acest lucru va permite o reacție mai rapidă la încălcările comise de judecători și sancționarea lor disciplinară. O inițiativă legislativă în acest sens a fost depusă la Ministerul Justiției.

În anul 2014, Colegiul Disciplinar din cadrul Procuraturii Generale a sancționat disciplinar

**34** de procurori, inclusiv:

- un procuror cu muștrare aspră,
- 15 cu muștrare,
- 18 cu avertisment.

## Numărul polițiștilor condamnați pentru aplicarea torturii a crescut semnificativ

ÎN ULTIMII TREI ANI, A CRESCUT VIZIBIL NUMĂRUL PERSOANELOR CONdamnATE PENTRU APLICAREA TORTURII, iar numărul celor care semnalează acte de tortură și rele tratamente, dimpotrivă, a scăzut. Specialiștii atribuie aceste tendințe pozitive îmbunătățirii cadrului legislativ și înăsprii pedepselor pentru tortionari. Problema, însă, nu a fost eliminată definitiv din cauza corupției din sistemul judiciar.

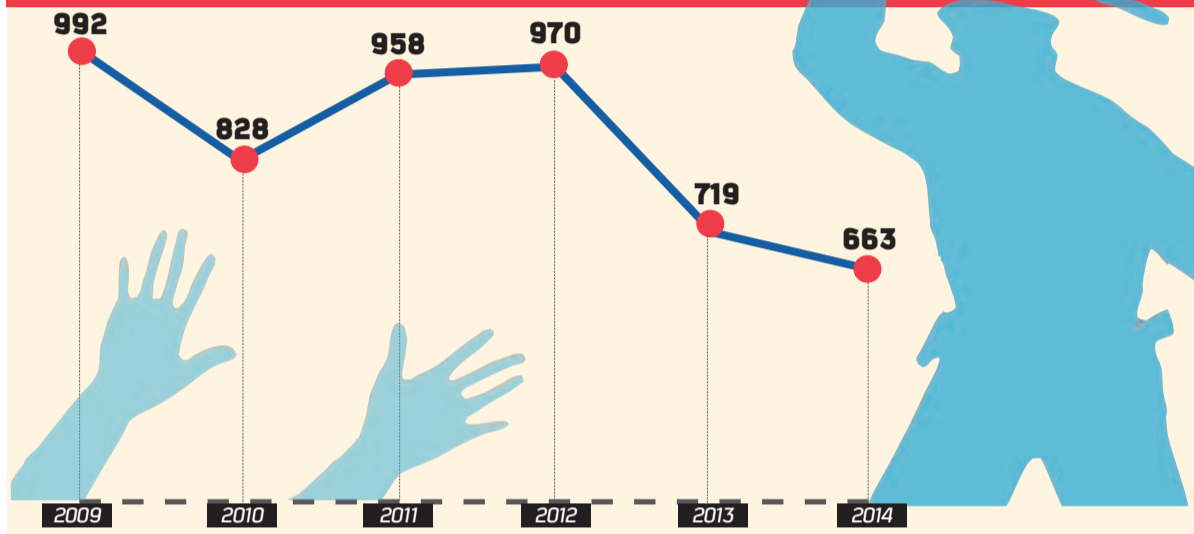
La începutul lunii decembrie, Curtea de Apel Chișinău i-a condamnat la detenție cu executare pe trei gardieni de la Penitenciarul nr.13 din mun. Chișinău. Aceștia riscă trei și, respectiv, patru ani cu privațiune de libertate, fiind acuzați că i-ar fi bătut pe deținuți pentru nesupunere. Potrivit procurorilor, în urma lovirilor aplicate, victimele s-au ales cu leziuni, iar actele de tortură au fost surprinse de camera de supraveghere din penitenciar. Sentința este cu drept de atac la Curtea Supremă de Justiție.

### Tortionarii condamnați în 2014 sunt polițiști

În anul 2014, instanțele de judecată din țară au emis opt sentințe de condamnare cu executare pe numele a 14 persoane pentru acte de tortură și aplicarea relexelor tratamente. Un an mai devreme, a fost înregistrată o singură condamnare de acest fel. „Toți sunt polițiști”, a precizat procurorul Ion Caracuian, șeful Secției combaterea torturii din cadrul Procuraturii Generale. El afirmă că în ultimii ani a scăzut semnificativ și numărul de sesizări venite din partea cetățenilor. Recent, în Codul Penal al Republicii Moldova au fost introduse modificări care înăspresc pedepsele, motiv ce îi sperie pe cei care intenționează să aplice tortura.

Igor Stoica, jurist la Organizația Amnesty Internațional – Mol-

### DINAMICA SESIZĂRILOR PRIVIND TORTURA ȘI RELELE TRATAMENTE ÎNREGISTRATE ÎN ANII 2009-2014



Sursa: Raportul activității organelor procuraturii pentru anul 2014

La Procuratura Generală funcționează „telefonul de încredere”, cu numerele

022 27-94-57 sau  
022 27-30-27,

unde cetățenii pot semnala fapte de tortură, tratamente sau pedepse inumane ori degradante. Apelurile sunt recepționate de luni până vineri, între orele 8<sup>00</sup> și 17<sup>00</sup>.

dova, a confirmat cele menționate de procuror: „Amendamentele la Codul Penal au început să dea roade. Noile modificări prevăd pedepse mai aspre pentru tortionari, chiar până la 15 ani de detenție, iar judecătorii au început să examineze mai amănunțit dosarele înaintate de procurori privind învinuirile pe cazurile de tortură”. Expertul a mai spus că anterior în legislația

penală erau prevederi foarte vagi, iar aplicarea relexelor tratamente era calificată ca abuz sau depășire a atribuțiilor de serviciu.

### În locurile de detenție mai există cazuri de tortură și maltratare

Chiar dacă s-a mărit numărul polițiștilor condamnați pentru tortură, în locurile de detenție din țară mai există cazuri de tortură și maltratare. Igor Stoica a explicat: „Din păcate, avem situații când tortionarii scapă nepedepsiți, iar un impediment foarte mare în examinarea dosarelor de tortură este corupția. Tortionarii corup procurorii și judecătorii ca să scape nepedepsiți sau cu sancțiuni minore”.

Combaterea torturii și a relexelor tratamente este o acțiune prevăzută în *Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016*. În Strategie se menționează, între altele, că este necesară implicarea mai activă a victimelor în procesele de examinare a cazurilor de maltratare, dar și instruirea polițiștilor și procurorilor privind modul de investigare a acestor cazuri.

### Din Codul Penal al Republicii Moldova, art. 166': Tortura, tratamentul inuman sau degradant

3) Tortura – orice faptă intenționată prin care se provoacă unei persoane o durere sau suferințe fizice sau psihice puternice cu scopul: de a obține de la această persoană sau de la o persoană terță informații sau mărturisiri; de a o pedepsi pentru un act pe care aceasta sau o terță persoană l-a comis ori este bănuită că l-a comis; de a o intimida sau de a exercita presiune asupra ei sau asupra unei terțe persoane, sau din orice alt motiv, bazat pe o formă de discriminare, oricare ar fi ea, atunci când o asemenea durere sau suferință este provocată de către o persoană publică sau de către o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau cu consimțământul expres sau tacit al unei asemenea persoane. Acțiunile de tortură se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 8 la 12 ani.

Judecătorii sunt remunerați foarte bine, iar acest lucru descurajează corupția în sistem. În plus, magistrații se tem să-și piardă locul de muncă și nu vor să aibă o reputație proastă. În provincia Quebec cadrul normativ în sfera civilă se bazează pe așa-numita „Lege Romană”, cunoscută și cu denumirea de „Codul Napoleon”, iar în materie publică și penală – pe așa-numitul „Drept englezesc comun (Common Law)”.

În Quebec, înainte de a intenta un proces de judecată pe cauză familială, când sunt implicați și copiii, părinții sunt obligați să apeleze la un mediator, care încearcă să soluționeze problemele pe cale amiabilă. Mediatorul este un jurist sau sociolog instruit în dreptul fa-

miliar. O altă metodă de rezolvare a conflictelor este arbitrajul.

Aici, arbitrajul are forță de decizie judecătorească, iar medierea este realizată și oficializată de un judecător. Este cert că medierea sau arbitrajul ar putea fi implementate cu succes și în Moldova ca o soluție alternativă. Știu că unii avocați din Moldova au deja licența de mediator. Rămâne doar ca cetățenii să cunoască despre existența unui asemenea serviciu și să apeleze la acesta. Iată de ce este foarte important ca mediatorul să fie o persoană inteligentă, în care cetățenii să aibă încredere.

Responsabilă de pagină - Lilia Zaharia.



ÎN REPUBLICA MOLDOVA  
VREAU JUSTIȚIE CA  
CANADA

**DANIELA MAZNIUC, ORIGINARĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA, ESTE AVOCATĂ ÎN PROVINCIA QUEBEC, CANADA.** A absolvit Universitatea din Montreal, facultatea de drept, iar în anul 2013 și-a deschis un birou de avocați, specializat în domeniul dreptului comercial, civil și familial.

Canada are un sistem judiciar viabil, iar cetățenii au încredere în judecători și avocați.

Foto: arhiva personală

